

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a esse de 2 cri: Mercuria si Duminea, Fieia una data pe septemana. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. pe 1/4 3 fl v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu séu 40 doidioceri, or 3 galbini mon. suratória. Se prenamera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie ad. cam 10 vorbe mari séu mici inserate se ceru 8 cr. Tac'sa timbrala e 30 cr. de fiacare publicare. Fara depunerea acestui pretiu inainte nu se voru mai primi publicari.

Nr. 68.

Brasiovu, 4 Sept. 23 Augustu 1864.

Anulu XXVII.

MONARCHIA AUSTRIACA.

Dela dieta.

Siedinti'a din 19 Augustu. (Finea).

Buteanu: E de parere, ca se nu se amestece ordinea dietale cu ordinea de trebi, ca-ci cu cea d'antaia au de a se ocupá si comitatele, comitetele centrali etc. si singuru cea din urma este numai pentru deputatii alesi. De aceea voiesce, numai alinea I din § 76 si 77 din ord. diet. de trebi, unde se dice ca la pertractarile dietali fiasce-care membru 'si póte intrebuintia un'a din limbele patriei, si ca are de a se tiené de ordinea diet. de trebi, eara pentru §§-i propusi de Teutsch, Puscariu, Bedeus face propunere, cá se nu se primésca.

Ref. Mog'a arata, ca comisiunea a avutu de cugetu, cá toti §§ tienori de ordinea de trebi sei puna la unu locu intr'o lege deosebita; dupa-ce inse in urm'a unei dispositiuni a cancelariei aulice i se a luat prin presiedintele dietale acestu substratu din mani, n'a potutu procede mai de parte si a remasu numai cu ordinea dietale, care a si lucrat'o, si pre care diet'a a primitu o de apta cá se vina la desbatere speciale. Pentru aceea consimte cu Buteanu si e de parere, cá diet'a se n'a faca acumu carpituri, candu se afla mai la fine cu desbaterea proiectului de facia, ca-ci acést'a ar' aduce numai confusiune in desbatere, ci se se continue mai de parte desbarterea asupr'a operatului comisiunei, ér' propunerea lui Dr. Teutsch si Puscariu se se reiepte.

Eitel mai doresce inca a se luá numai unu adatsu, ce la propusu si Buteanu, ca ad. la pertractarile dietali are a se observá ordinea de trebi.

Buteanu róga pre presiedintele a aduce la intrebare de spriginire propunerea s'a. Se aduce, dara nu se spriginisce.

Dr. Ratiu dice, ca prin primirea §§-loru propusi de Teutsch, Puscariu si br. Bedeus ar' face diet'a o lege cu totulu imperfecta, si asia nu e de parerea lui Puscariu, cá acesti §§-i se se dè la comisiune spre consultare si reportare, ci crede a fi mai cu ratiune, déca diet'a va continuá desbaterile asupr'a §§-loru urmatori din operatulu comisiunei, luanduse din ordinea de trebi numai aceea, ce se va paré mai de lipsa. —

Puscariu inca ar' fi voitu cá §§ tienatori de reg. de trebi se fia fostu pusi intr'o lege deosebita; dupa ce inse comisiunea nu s'a tienutu strinsu de ordinea dietale si dupa-ce cas'a a primitu acestu operatu alu comisiunei cá base a desbateriloru, socotesce a fi in dreptu, cá si elu, si si altulu se propuna §§ din reg. de trebi cati voru vré, reflectésa apoi la refer. Mog'a, ca déca propunerile facute ar' fi carpituri, atunci operatulu comisiunei ar' fi o sdrantia, ca oi numai sdrantie se potu carpi.

Branu de Lemény inca nu partinesce propunerile facute, dar' e mai aplecatu a se alaturá lenga propunerea lui Eitel. Schuler-Libloy partinesce propunerea lui Dr. Teutsch, ca-ci §§-ii dintrins'a sunt de cei, ce n'aru cadé in ordinea de trebi, ci cari cuprindu in sene o parte meritoria a constitutiunei Transilvaniei. —

Presiedintele inchide siedinti'a, amanandu desbaterile asupr'a acéstoru propuneri pre Marti in 23 Augustu 1864.

Siedinti'a din 23 Augustu. Protocolulu siedintiei trecute se perlege romanesce, si se primesce fora reflexiuni.

Dep. Selistei ep. br. de Siaguna se róga a i-se prelungi concessiunea de trei luni pana pre finea lunei Septembre, fiendu-ca din mandatu mai inaltu, trebuie se fia de facia la congresulu serbescu din Carlovitiu. I-se da.

Reg. Georgiu Baritiu si escusa absentarea de pana acum de pre bancele inaltului corpu legislativu, si promite, ca pre septemana venitoria, éra si va ocupá locul seu.

Secret. Dr. Ratiu cetesce dóue petitiuni ale comunei Slatn'a, care in cea dintia se róga a fi reprezentata in dieta prin unu deputatu propriu; se da comitetului pentru regulamentul dietale, ér' in a dóua, se se stabilese in tr'ins'a resiedinti'a unui jude singulariu; se da comitetului de 24 spre reportare.

Dr. Ratiu perlege si petitiunea comunei Rosi'a de munte, care se plange in contr'a comitetului de alegere, care nu e constituitu dupa lege; la propunerea dep. Nicola se da comitetului de legitimiatiune. Comuna Murareni se róga de inalt'a dieta, se nu o impreune, la impartirea cea nóua a tierii, cu districtulu Naseudului, ci cu municipiulu S.-Reginului; petitiunea se da comitetului pentru impartirea tierii.

Presiedintele face cunoscutu, ca comitetulu insarcinatu cu elaborarea legii despre modulu de a tramine deputati in senatulu imp. s'a constituitu, alegundusi de presied. pre vice-presied. Alduleanu, de substitutu pre Dr. Teutsch, de secret. pre Gull, de referinte pre M. Binder.

La ordinea dilei sta continuarea desbateriloru asupr'a propuneriloru lui Dr. Teutsch, br. Bedeus si Puscariu, cá ad. se se bage unii §§ din ordinea provisoria de trebi in reg. dietale.

Repres. regim. Jakab Bogdan dice, ca dinsulu nu are nemica in contr'a propuneriloru facute din partea reg. Dr. Teutsch, de catu numai respunde la intrebarea ce s'a facutu in siedinti'a trecuta din partea unui membru: ca de ce a intreruptu regimulu comisiunea in elaborarea ordinei de trebi? Caus'a acestei intrerumperi dupa parerea s'a e, ca legea electorale e o lege fundamentale a constitutiunei Transilvaniei, si pentru aceea ar' fi a se lucrá catu mai iute si a se tramine spre inalta sanctionare, ér' ordinea dietale provisoria defige numai form'a, in care au se se faca consultarile dietali, si care sta in dispositiunea dietei, si care se póte schimbá dupa impregiurari.

Ref. Mog'a dice ca si a facutu reflexiunile sale la propunerile din partea mai multora dni inca in siedinti'a trecutu, si asia acum'a si tiene numai de datorria a aretá caus'a, din care comisiunea a fostu impedecata in elaboratulu seu asupr'a ordinei de trebi, pre care ea, comisiunea, o tienea in o legatura indisolubile cu regul. dietale, si face pre inalt'a casa atenta la aceea, ca reg. de trebi, vá veni cu alta ocaziune la desbatere, séu prin propunerea unoru membrii dietali, séu prin a regimului, séu prin o dispusetiune prin care inalt'a casa va avé a face unu reg. de trebi pentru sene in sfer'a activitatei sale. Se dechiara si acuma in contr'a aceluor propuneri, si nu le afla de consulte; cu atatu mai pucinu se póte efeptu propunerea de a da acestu proiectu indereptu comisiunei spre a bagá §§ aceia in laintru, dela o siedintia pana la alta, pentru-ca spre acést'a trebuie tempu de cateva siedintie, ér' nu de o di, dóue. Din acestu punctu de vedere, pre cum si din cele ce a disu representantele regimului, ca ad. inalt'a casa ar' trebui se straruesca, cá reg. die-

tale că o lege fundamentale, se se finésca catu mai curundu si sanctionanduse se vina la potere de lege, se róga, cá propunerile dloru Dr. Teutsch si Puscariu se-se reiepte. In urma si desfasiura mai pre largu vorbirea din sied. trecuta, si spune, ca n'a numitu propunerile respective carpituri, ne-ce n'a vrutu se vateme pre cineva. Ce se atinge de respunsulu la acelu dn., care a disu ca operatulu comisiunei ar' fi o sdrantia, lu lasa corpului legislativu, si posteritateri se lu judece, in catu a fostu de competente. — Pleker partinesce propunerile facute de Dr. Teutsch si br. Bedeus, pentru-ca i-se paru si lui a fire de necese; asemenea si propunerea lui Puscariu, cá se se de comitetului spre preconsultare; dara cá se nu se amane diet'a, pana ce se va consultá comitetulu si asia se se pierdia din timpu, propune se se primésca propunerile acestea in principiu si apoi se se de comitetului spre reportare, precum si arangearea §§-loru tuturor din ordinea dietale. Mai incolo propune, cá se se primésca si §§ 16 si 17 din operatulu minoritateri, cari tractésa despre legea de imunitate la loculu séu in ordinea dietale, care lege se afla si in senatulu imperiale. I. Balomiri se exprima in contr'a propunerii lui Dr. Teutsch, cu carea tiene cam identica si pre a lui Puscariu, cá, ce dice despre cea dintaiu, se intieléga si la a dóua, pentru-ca acésta propunere se tiene de ordinea de trebi, care dupa parerea s'a nu este de a se mestecá cu ord. dietale, fiendu-ca nu se poté face completa si numai impiedeca diet'a in afacerile sale; pre a lui Plecker o sprijinesce si primesce, fiendu-ca se tiene de ord. dietale. Koronka intr'o vorbire lunga partinesce tóte propunerile facute, numai si iea libertate a face o propunere pentru arangiarea §§-loru, care o poftesce ordinea logica si carea a observat'o si legea din 1791. —

Puscariu si retrage mai antaiu propunerea ce a facut'o in siedintia trecuta cu gur'a, cá ad. se se de acéste propuneri comitetului spre consultare, din cauza, ca pana acum'a a potutu cugetá fia-care la dinsele si propune, cá se se debata a-ci in dieta si se se otarésca asupr'a loru. Dupa aceea se declara pentru propunerile lui Dr. Teutsch, Bedeus si adausulu seu si acum, precum si pentru a lui Pleker, pentru-ca afla in tóte acéstea principii de acele, cari formédia unu dreptu materiale pentru ordinea dietale; lasa ca se afla in trinsele si parte formale, dara tocma pentru aceea aru fi se se bage in amendóue legile, ad. in ord. dietale si de trebi, fiendu-ca acesta pracsá se afla numai in proiectulu regimului, dara si in alte legi precum in patent'a urbariale. Apoi adauge ca déca le vomu bagá acéste obiecte in ord. dietale acuma, le vomu avé, ér' din contr'a, e indoéla avé le vomu ori ba? Si dupa-ce in tóte legile cari le au facutu pana acuma, s'a facutu celu pucinu cate unu § cu respectu la egal'a indreptatire nationala, dupa-ce ordinea dietale porta grija pentru reprezentantia nationala, si dupa-ce insusi comitetulu a recunoscutu necesitatea de a bagá unele obiecte din ord. de trebi in ord. dietale, pentru-ca dela § 62 incolo a luat'u obiecte de acele, cari dupa judecat'a dloru se tienu de regul. dietale; asia afla de neincungiurata necesitate a se luá aceste amendamente in ord. dietale, carea este cea mai fundamentale lege, si unde avemu celu mai mare interesu cá o nationalitate se nu eschida pre cealalta, apoi aceste amendamente se afla si in legile din 1791, unde se dice, ca o natiune se nu prejudece celelalte; si le recomanda inaltei case spre primire. Obert exprima bucuria minoritateri comitetului, ca cas'a s'a vedutu silita din defectuositatea operatului majoritateri comitetului, a luá unele dispusetiuni de principiu din operatulu minoritateri; si mai afla si in §§ 19 si 20 ai minoritateri tctu asia de momentuose dispusetiuni si propune a se luá si acele in ordinea dietale, la loculu seu.

Vice-presied. Alduleanu partinesce fora indoiéla tóte propunerile facute pana acuma, pana si pre a lui Obert; pentru-ca ce se tiene de a lui Dr. Teutsch, cuprinde in sene unii §§, cari facu partea intregitória, partea constitutiva

a legii fundamentale de dieta, fiendu-ca contienú mai multe dispusetiuni materiale. Apoi dice, ca aici nu este vorb'a despre aceea, ca diet'a se lucre prin comisiuni, ci ca diet'a tierii, candu voiesce a compune careva comisiuni spre ante-desbateri si reportare, asupr'a cre-caroru obiecte, se aléga pre membrii comisiunei dupa bun'a s'a vointia din gremiulu séu prin majoritate fora restringere, séu se se preingrigésca, cá in aceea comisiune se fia reprezentate cu tari seu cutari tienuturi, si deosebitele interese natiun. ale tierii? acést'a e ceva fórte esentiale. Cuprinsulu §§ 27—31 din instructiunea provisoria, despre cari se tractésa, nu este numai formale. Partea formale in privintia legii fundamentali poté se consté numai din aceea, ca aceste despartimente — cari sunt odata formate in urm'a actelor de alegere de deputati in tiera, dupa care instructiune au se purcéda si dinsele in afacerile sale din intru — ocupatiunea loru trebuie se si o indrepte dupa instructiunea pentru afacerile dietali, pre candu intrebarea, ca aceste comisiuni se se aléga din gremiulu dietei dupa buna vointia séu cu respectu la deosebitele interese ale tierii, cuprinde in sene idea unui materialu, ca-ci aceste sunt parti organice ale dietei; si adauge, ca numai dispusetiuniloru din §§ acestia potu multimi si aceea, ca de cate ori s'a alesu vr'unu comitetu, au fostu tóte trele natiunile reprezentate, si e neconditionatu pentru primirea §§-loru memorati in legea fundamentale. Inse fiendu-ca §§ 27 -- 31 din instructiunea provisoria stau in legatura cu §§ 10 si 13 din ord. dietale, pre cari cas'a ia amanatu, asia propune a se amaná si debaterile asupr'a propuneriloru facute de dnii Teutsch, Pleker si Obert, pana ce se voru debata toti §§ din operatulu comisiunei si si §§ 10 si 13 cari s'au amanatu.

Presiedintele observésa la acésta propunere, ca déca s'ar' primi, apoi tempulu, care l'au folositu pana acum cu debateri, ar' fi tempu pierdutu, si dupa parerea s'a totusi s'ar' poté decide asupr'a propuneriloru facute, fiendu-ca in acele anume e locu golu pentru dispusetiunile §§-loru amanati. De acésta parere sunt si C. Schmidt si Dr. Teutsch, si in urma si Alduleanu si asia si retrage propunerea de amanare. Dupa aceea se trece la debata meritoria a propuneriloru lui Dr. Teutsch, si dupa-ce mai vorbescu cativa pentru ele, si cere cuventu G. Manu si reinoiesce propunerea de amanare facuta de vice-presied. Alduleanu, aflandu in § 10 o piedeca, destulu de mare, fiendu-ca acolo au se se formésse mai antaiu cercurile de alegere, si dupa acele despartimentele; si déca ar' cadé propunerea acest'a, atunci face inca una eventuale, cá ad. § 27 din propunerea lui Dr. Teutsch se sune: „diet'a se va imparti in despartimente;“ ér' in principiu, se declara si dinsulu pentru propunerile lui Teutsch; pentru acesta propunere mai vorbescu M. Bohetieliu si ref. Moga, dupa-cari, aducunduse la votisare, cea d'antaiu cade cu 34 voturi in contr'a la 38, ér' a dóua, cea eventuale se redica la conclusu. Celelalte propuneri ale lui Dr. Teutsch, cá ad. §§ 28, 29, 30 si 31 din ordinea de trebi se se primésca cá §§ 73, 74, 75 si 76 in ord. dietale se primescu mai fora debatare. Presied. anuntia sied. mai de aprópe pre Vineri in 26 Augustu si róga pre comitetulu pentru impartirea tierii a se aduná mane la 9 óre spre a si continuá lucrarile, asemenea si pre celelalte comitete asi fini elaboratele spre ale poté predá dietei. Finea siedintiei la 2 óre. —

Brasiovu 31 Augustu. Conferintiele invatiatoriloru comunali introduse de suprem'a inspectiune gr.-r. in anula tr. se tienura aici si estu timpu sub conducerea dd. prote Petricu si Baracu. Comisariulu dn. Contianu dupa instructiunea ce in 9 §§ cuprinde 47 de intrebari, unele din ele prea momentóse, au descoperitu colegiloru marea influintiare a acestoru conferintie in misiunea de invatiatoriu.

E neaparatu de lipsa se avemu invatiatori demni de postulu acestu apostolicu. Demnitateri loru inse vine dela cultura animei si a spiritului, si dela studiulu completu pedagogicu, facutu cu tóta ecsactitatea; numai asia se potu spera rezultatele cele dorite intru desvoltarea facultatiloru spirituale si fizice ale tierimeii, in care cá in cardinele fericirii, se inverte prosperitatea viitorului natiunei. De aceea ne au placutu intrebarile §-lui 4 din instructiune, ca, cum se desvólta trupulu si cum se pune fundamentu unei sanetati duravere, apoi oumpatarea nutrementului, vestumintele ce feliu se fia, curatiani'a, regularitatea, dormirea si imbuldirea copiiloru cum trebuie indreptata cá se nu aduca scaderi?

Celelalte intrebari sunt de tóte dilele, si ne miramu cum nu s'a presupusu, ca le posedu invatiatorii, cá se nu si mai peardá tempulu cu ele.

Cu tóte aceste intelnirile si conferirile rezultatelor pracsii unui anu, ba si ori-ce asociatiuni sunt fórté de lipsa, ca ci in aceste se lamurescu — ideele, ei se solidease pracs'a prin imprumutatele impartasiri, d'ar' aiori mai multu numai se dascalescu dascalii, in oatu la impartasirea imprumutata a rezultatelor din pracs'a nu se pre iea refugiu; — si totusi una disputa in obiectulu inlesnirii metodului de a desvolta tenerimea mai lesne etc., ar' sterni mai multu zelu la studiulu de perfectiune — in misiunea de a invetia copii si prin acestia chiaru si pe poporu, parintii loru. —

— In 1 Septembrie se incepù cursulu scholasticu in gimnasiale catolicu si evangelicu si in celu romanescu se va incepe in in 13/1 Sept.

Ecs. S'a dn. metropolitu conte Alecsandru Sterca-Siulutiu porni in 30 dela baile minerale din Kovászna de adreptulu oatra Sabiiu la dieta, restauratu in sanetatea ce-i fusese atacata de grelele oboseli si lupte portate in folosulu besericei si alu natiunii romane, tocma pe candu noi 'lu asteptamu se ne cercetese in trecere. In duminéc'a viit. pornesce si d. consiliariu alicu Demetriu Moldovanu catra Sabiiu.

Dela Sabiniu ni se scrie, ca in 30 s'au finitu dezbaterile asupr'a ord. dietale, afara de § 10, 12, 13, despre cercurile si deputatii orasielor, si se luora in tóte comisiunile cu incordare. Din unguri inca n'au intratu altii in dieta? —

In 1 Sept. se incepù prim'a clase la scóla reala superióra in Sabiiu, singura in Transilvani'a!

In 3 Oct. se incepe si cursulu nou de scóla reala in Temisiór'a, in care su directiunea dn. Eranz Viesner se invatia elevii si in sciintiele comerciali, dupa progam'a care la cerere se póte vedé. Dn. directoru primesce si ecstranei in tóta ingrijirea.

Sibiiu 30 Augustu. (Extractu din o scrisóre privata.) Sciu eu fórté bine, ca multi se mira si le vine fórté cu necasu atata traganare si amanare a lucrarilor dietei; ba unora li se pare ca diet'a n'ar' lucra mai nimicu si injura pe membrii ei prin unele gazete cá pre nisce scolari din clasele elementare. Eu din parte 'mi amu apucatu mai multe diete ardeleni si anume din 1834, 1837, 1841/2, 1846/7, 1848 si amu vediutu cum au decursu lucririle in aceleasi, de aceea credu ca pociu trage paralela intre acésta de acum si intre cele tracute. Amu vediutu si vreo patru diete de ale Ungariei, amu vediutu cum a mersu si in acelea. Afara de dietele cele precipitate din a. 1848 tóte cele ardeleni susu enumerate computate la unu locu n'au facutu mai multu de catu a facutu diet'a transilvana incependu dela 13 Iuliu 1863 pana in diu'a de astadi. Cu acésta sunt fórté de parte de a sustiené, ca dóra diet'a de acum n'ar' potea inainta cu lucririle sale indoitu mai multu de catu mergu aceleasi pana acum, eara acésta cu atatu mai vertosu, cu catu se pare ca regimulu din partea sa vede cu óresi-care neplacere demersulu acestu incetu. Se lasamu inse, ca multi ómeni in capu de véra sunt ocupati si distrasi in afara, in catu nu prea potu stá de tréb'a legislatiunii, dar' apoi ne'ncrederea, prepusulu reciprocu la unii, mancarimea de a disputa (pruritus disputandi) la altii, temerea earasi a catorva, ca déca nu voru cuventa asupr'a tuturor obiectelor — de omnibus rebus divinis et humanis — in tóte siedintiele si la tóte ocasiunile, publiculu tierii isi va forma unu felu de opiniune sinistra despre capacitatea membrilor dietei, acestea si inca unu felu de lipsa de cunóscerea tacticei observate in alte parlamente tragu in urm'a loru multa perdere de timpu, in catu déca diet'a va decurge totu pre cum decurse pana acum, apoi de siguru ca numai proieptele de lege cate ei stau nainte pana acum, nu le va termina neci in 12 luni de dile. Asia de es. in alte parlamente vechi si bine deprinse legea electorala elaborata de regimu, cernuta apoi de catra comisiune pe facia si pe dosu s'ar' fi priimitu en bloc fara a perde mai multu cá o siedintia dóua cu dens'a, pentru-ca capulu lucrului era censulu; la noi inse isi verira cód'a felurile de interese si se perdù o luna. Totu asia va merge si cu impartiel'a tierii si cu altele.

In comitete se luora cu totu adiusulu in tóte dilele la mai multe proiepte, ci din causele sciute merge fórté anevoia. —

Blasiu 13 Augustu. (Urmare). De multu se asceptá cu sete, cá in Blasiu se se infientese una scóla pentru fetitie, in care sesulu frumosu celu atatu de parasitu pre la noi se capete cultur'a cuvenita.

Multumita fundatorului Simu si marinimosei dotari din partea Reuniunii femeilor romane, prin staruinti'a ven. ordinariatu scól'a menita spre scopulu acest'a s'a deschisa in cursulu anului 1863/4.

Directiunea acestui asediamentu de necesitate neaperata pentru Blasiu si giurulu lui, ma si pentru romani din locuri mai departate, este incredintata Rssimului T. Cipariu. era institutiunea domnisórei. An'a Kossow si in parte dlui I Balintu, prof. la a IV cl. in norm'a ces. reg. de aici. Dr'a Kossow are 500 fl. si cortelu, era dn. Balintu 100 fl.

Obiectele sunt lucrulu de mana, calcularea in mente si pre tabla, limb'a magiara si germana, propuse de dr'a Kossow, — si relegiunea, limb'a materna si din istori'a naturale, propuse de dn. Balintu.

Fetitiile din acesta scola, cá la 40 cu numerulu, in Duminéc'a trecuta depusera esamenu spre deplena multumirea partii multu precumpanitórie din numerosulu publicu alesu, ce impluse sal'a gimnasiulu. Rssimulu Cipariu la inceputu si capetu tienù cuventari amesurate solenitatii. Dintre fetitie declamara oratiuni si viersuri cu destula indemanare. La urma dn. directoriu impartii premia dintru alu seu cu liberalitate rara, asemene impartira premia si Rssimii C. Alutanu can, si St. Manfi, parochu opidanu. Atatu respunsurile cu gur'a si in scrisu pre tabla, catu si lucririle facute de manile fetiteloru, cari lucruri erau espuse, aratau zelulu, cu care s'au tractatu obiectele

Vien'a. Diu'a nascerei imperatului nostru s'a serbatu in Vien'a cu iluminatiune si una solenitate fórté rara. Una serbatóre constitutionala tienuta de poporulu Vienei a revocatu in memoria tóte sperantiele si dorintiele poporului precum si multumirea lui pentru-ca prin constitutiunea imperiala i s'a datu o n'cua viétia si in florire monarchiei. Se asteptá si din tóte tierile a se lua parte la acésta serbare. — Mai S'a implini alu 34-lea anu alu vietii sale celei atatu de scumpe pentru popórele Austriei.

In 20 sosi in Vien'a regele Prusiei si fù primitu de Mai. S'a cu tóta caldur'a desculecandu in Schönbrunn, de unde a 2 di veni in Vien'a, unde se incepu in 22 si conferintiele prelim. pentru pacificatiunea cu danesii. D. de Bismarck min. Prusiei conferésa cu dn. de Rechberg si planipotentii danesi ce se afla in Vien'a.

— Regele Prusiei s'a intorsu prin Bavari'a lasandu una impresiune de amicitia si de dorintia a susutiené aliantia cu Austri'a si a uni cu ei tóta Germani'a, zimbindu la concessiuni imprumutate. — Conferinti'a de pace dano-germana a tienutu numai 2 siedintie, fienduca venindu regularea grantiei la tapetu casiuná dificultate, ca danii aru vré se castige una parte mai mare din Schleswig, de catu pe catu cuprindu preliminarile de pace. Bismarck parasi Vien'a.

— Sinodulu episcopiloru din Slavoni'a s'a inceputu in 25 Iuliu, la care comisariulu imperatescu chiamá prin telegramu si pe d. V. Babesiu asesoru tablei regie. Cu buna-séma pentru pertractarile ierarchico-nationale.

Cronica esterna.

In partea italiana din Tirolu se descoperi unu complotu, care in legatura cu mazzinistii si garibaldistii avea de tinenta a pune in scena una insurectiune revolutionara prin bande guerilice, cari se faca inceputulu la unu resbelu pentru liberarea Venetiei. Una multime de arme adunate spre scopulu acest'a s'a descoperitu prin politiea austriaca care si arestá pe cei cu prepusu, dintre cari inse unii dupa tóta cercetarea se aflara nevinovati. Cu tóte acestea prin Itali'a éra si incepura miscarile partidei actiunei si aduna prin birouri la voluntiri si la arme, pentru-cá se póta intempiná planurile eventuale ale aliantiei nordice in contr'a Italiei cu tóta resolutiunea. —

In FRANCIA inca nu se pune capulu pe perina, inca se facu pregatiri spre a intempiná planele aliantiei nordice si Napoleonu pe la mediuloculu lui Septembrie doresce a 'si aduná pe aliatii sei la Parisu spre a impune aliantiei nordice cu incheierea unei aliantie apusene. La Baden Baden, unde se va intelni Napoleonu cu reg. Belgiei si alu Prusiei e chiamatu si ducele de Gramontu solulu Franciei din Viena, cá se fia de facia, ér' in lagerulu dela Chalons tóte statele voru fi reprezentate prin oficiri superiori.

Barbatulu reginei Spaniei avù una primire regala in Franci'a, numai principele Napoleonu cu soci'a s'a nu luá parte la petreceri din cauza, ca ei cu partid'a loru nu potu mistui procederea Spaniei, ca inca nu vr'u a recunósce regatulu Italiei. Simtindu acést'a regele Franciscu barbatulu reginei Spaniei apromise lui Napoleonu, ca va mediuloci indata dupa intórcere acést'a recunósce. Principele Humbert fiulu lui Victoru Emanuelu inca se afla in Parisu.

Conflicte inversiunate se intemplara mai eri in Ir-

landi'a si Elveti'a, si anumitu in Irlandi'a din fanatismul religiosu, ér' in Elveti'a din celu politicu. Irlandesii ad. pusera fundamentu la redicarea unui monumentu renumitului O'Connel emancipatorului politicu alu irlandeniloru catolici. Protestantii invidiosi se adunara la vro 40.000 si arsera in Belfast pe O'Connel in efigie (chipu); catolicii spre resbunare arsera in efigie pe reg. Wilelm d'Orania mandri'a protestanților din Belfast, cari se numescu si Oranisti. Dela 15 candu catolicii O'Connelisti in procesiune faceau escese cu spargerea ferestiloru besericeii si scolei protestante pana la 19 se totu repetira conflictele religiose, care casunara si ucideri imprumutate; militi'a inse si politia i puse la ordine. Miratevei, ca si in véculu de acum fanatismulu si bigoteri'a sumutiata de cei ce nu 'si potu vená interesele de catu prin nutrirea imparecheriloru si dusimaneloru, inca totu au mai remasu dupa atatea esperientie triste, jocaria si masina intrigantiloru. Dómne ferescene de reutatea bigoteriei si de intrigile cele fine, fine.

Alu doilea conflictu politicu fú la alegerea din nou a membriloru municipalitatei din Genev'a intre partia radicaliloru si a republicaniloru. Republicanii ad. reesira la alegeri; radicalii indignati protestara ohiaru cu forti'a armata si cu baricade in contr'a alegerii facute. Acestu incidentu se stempará numai dupace sosira ostasii veniti dela Bern. Pentru evitarea in viitoriu a atarui scandalu, s'au luatú energie mesuri spre a domoli pre autorii acestei semintie anarchice, care ar' poté compromite linertatea si nedependinti'a Genevei.

ROMANIA.

Desfiintarea boerescului in Romani'a.

ALECSANDRU IOANU I.

Cu mila lui Dumnedieu si vointi'a nationale, Domnu Principatelorú-Unite-Romane.

La toti de facia si viitori sanetate:

Asupr'a reportului ministrului Nostru secretariu de statu, presiedinte consiliului de ministri, sub Nr. 1.042 dela 14/26 Augustu curinte.

Vedendu diurnalulu consiliului Nostru de ministri, in cheiatu, in siedinti'a de la 10 Augustu.

Audiendu si opiniunea consiliului Nostru de statu.

In puterea statutului din 2/14 Iuliu trecutú.

Amu santionatu si sanctionamu, promulgatu si promulgamu:

Pentru regularea proprietatii rurale.

Capu I. Pentru dreptulu de proprietate alu saténului clacasiu, si pentru rescumperarea sarcineloru sale catre stapenu mosiei.

Art. I. Satenii clacasi (pontasi) sunt si remanu deplini proprietari pe locurile supuse posesiunii (stapenirii) lorú in intinderea ce se oteresce prin legile in fiintia.

Acésta intindere (peste loculu ce au satenii in vétra satului, pentru casa si gradina) este:

a) In judetiele de dincóce de Milcovu (tiéra romanésca):

1. Pentru saténulu cu 4 boi si una vaca unuspredece pogóne.

2. Pentru saténulu cu 2 boi si 1 vaca siépte pogóne, 19 prajine.

Pentru saténulu ce are 1 vaca séu toporasiu, 4 pogóne si 15 prajine.

b) In judetiele de dincolo de Milcovu (Moldov'a):

1. Pentru saténulu cu 4 boi si 1 vaca, 5 falci 14 prajine.

2. Pentru saténulu ce are 2 boi si 1 vaca 4 falci.

3. Pentru saténulu ce are 1 vaca, séu palmasiu, 2 falci 14 prajine.

c) In judetiele de peste Prutu (Basarabi'a):

1. Pentru saténulu cu 4 boi si 1 vaca, 6 falci si 30 prajine.

2. Pentru saténulu 2 boi si 1 vaca, 4 falci si 30 prajini.

3. Pentru saténulu ce are 1 vaca séu palmasiu, 2 falci si 70 prajine.

Art. II. Locuitoriloru, cari nu se bucura de intinderea pamentului ce li se cuvine dupe Art. precedente, li se va implini intinderea legale de pamentu.

Art. III. Neci intr'unu casu, sum'a locuriloru remase in

deplina stapenire a saténului, nu va fi mai mare de catu 2 treimi ale 1 mosie.

Se intielege ca padurile nu intra in acésta socotéla.

(Va urmá).

— Regimului i-a succesu a incheiá cu banc'a otomana unu imprumutu de 700,000 pundi sterlingu cu cursu de 88, interese 7⁰/₀, amortisatiune 2⁰/₀.

Nr. 16334/726—1864.

PUBLICARE.*)

Spre a incungiurá ori-ce indoiei asupra modalitatiei, — in ce tipu au de a fi intieiese determinatiunile postului de tarifa 40 privitóre la datorinti'a de competintia a contractelorú despre servituri platnice, precum si in privinti'a datorintieloru estmodu obligatóre partiteloru, — se aduce prin acésta urmatórele la cunoscinti'a publica:

P. T. 40 a legeri din 13 Decembre 1862 are referintia la tóte posturile in servitiu publicu si privatu, luandu afara pre acelea r. prov., pentru care se demesura o tapsa din denumirea servitiului.

Cu emisulu in. ministeriu de finantia din 24 Iuniu 1864 Nr. 4718/381 s'a ordonatu:

1) In sensulu determinatiuniloru tarifali prefaute prin legea din 13 Decembre 1862 P. T. 40 a. este a se respunde competinti'a legala din motivulu invoiriloru despre servituri numai atunci, candu despre acelea se va incheié unu documentu legalu, prin urmare, datorinti'a competintiei nu are locu, déca in privinti'a invoiri de servitiu nu s'au incheiétu unulu dia documentele legale insirate supu acestu postu tarifalu.

2) Datorniculu de competintia 'i este dupa prescristulu §-lui B. a legeri din 13 Decembre 1862 rezervata alegerea, de a respunde competinti'a si candu aceia fara adausulu estraordinariu aru trece catimea de 20 fl., ori prin marce timbrale in modulu astufeliu prescristu, séu dara nemediulocitu.

Déca in casulu amintitu competinti'a nu va a se respunde prin marce timbrale, ci nemediulocitu, atunci este indatoratu atatu datorniculu servitiului, — intre care se intielege nu numai o persóna privata, ci déca se tratésa despre oficii séu servituri publice, si deregatori'a denuminda clericala, comunala séu alt'a, — ci si primitoriulu servitiului, a insciintiá denumirea urmata de servitiu la oficiulu respectivu pentru demesurarea competintiei si ambele parti au de a garanta solidarmente pentru platirea competintiei.

Dupa aceste a atatu datorniculu catu si primitoriulu servitiului sunt obligati, ori a depune competinti'a cea medinlocita dela valóre dupa scala III in marce timbrale, inca pana a nu se suscrie documentulu, lipindule pe chartia si prescriindule cu seri'a testului primu in modulu ordinatiunei, séu déca acésta nu se va observá, a aretá documentulu intocmitu asupra denumirii servitiului la oficiulu competente spre demesurarea competintiei in terminu de 8 dile, computatu din diu'a suscrierei documentului, si ad. asia de securu, pentru-ca in casulu d'antaiu prescrierea marceloru timbrale neregulata, precum si in casulu alu doilea neobservarea producerei terminale, aru trage dupa sine urmarile celea daunatióse determinate prin lege.

Mediulocirea valórei marceloru timbrale, ce vinu a se lipi, urmédia dupa § 16 alu legeri de competintia din 2 Octombre 1850 in modulu acésta, ca vine a se demesurá, a.l.

a) Timbrulu dupa scala din salariulu anualu indiecitu, la casu candu denumirea este a se privi cá pe viétia.

b) In casu candu denumirea servitiului a urmatu pentru unu numeru de ani terminatu, care n'ajunge 10 ani, din pluralulu acestoru ani inmultitu cu salariulu anualu, si

c) In fine la casu candu denumirea servitiului s'aru ivi pe unu timpu nedeterminatu, din salariulu anualu intreitu.

Sabiiu in 8 Augustu 1864.

1—3 Dela directiunea finantiala c. r. provinciala.

*) Tramisa intocma in traducerea de susu.

Red.

Cursurile la bursa in 3. Septemb. 1864 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 44 cr. v.
Augsburg	—	—	113 „ 65 „
London	—	—	113 „ 90 „
Imprumutulu nationalu	—	—	80 „ — „
Obligatiile metalice vechi de 5 ⁰ / ₀	—	—	71 „ 10 „
Actiile bancului	—	—	776 „ — „
„ creditului	—	—	187 „ 40 „

Obligatii desarcinarii pamentului in 23. Augustu 1864:

Bani 72.— — Marfa 72.90